

LIGJ
Nr. 55/2026

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
DHE REPUBLIKËS SË POLONISË PËR SIGURIMET SHOQËRORE**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Polonisë për sigurimet shoqërore, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 4.6.2026.

**Shpallur me dekretin nr. 358, datë 23.6.2026, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj**

MARRËVESHJE

NDËRMJET

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

DHE

REPUBLIKËS SË POLONISË

PËR SIGURIMET SHOQËRORE

Republika e Shqipërisë,
dhe
Republika e Polonisë,

në vijim të referuara si "Palët Kontraktuese",

duke dashur të rregullojnë marrëdhëniet e ndërsjella midis dy Shteteve
në fushën e sigurimeve shoqërore, kanë rënë dakord si më poshtë:

PJESA I DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1 Përkufizimet

1. Në këtë Marrëveshje, termat e mëposhtëm kanë kuptim:
 - 1) "legjislacioni" - ligjet dhe aktet e tjera ligjore të secilës Palë Kontraktuese mbi fushën lëndore të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje të përmendur në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;
 - 2) "autoriteti kompetent" - Ministri ose Ministrat kompetent për sigurimet shoqërore;
 - 3) "institucion kompetent" - institucioni përgjegjës për zbatimin e legjislacionit;
 - 4) "organ ndërlidhës" - institucioni që ofron koordinim dhe shkëmbimin e informacionit ndërmjet institucioneve të Palëve Kontraktuese për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje;
 - 5) "vendbanimi" - vendbanimi i përhershëm në përputhje me dispozitat ligjore të secilës Palë Kontraktuese;
 - 6) "vendqëndrimi" - vendqëndrimi i përkohshëm në përputhje me dispozitat ligjore të secilës Palë Kontraktuese;
 - 7) "periudha e sigurimit" - periudhat e kontributeve, periudhat e punësimit ose të vetëpunësimit, të përcaktuara ose të njohura si të tilla nga legjislacioni sipas të cilit ato janë realizuar dhe periudha ekuivalente në përputhje me legjislacionin e një Pale Kontraktuese;
 - 8) "person i siguruar" - një person i cili është ose ka qenë i siguruar në përputhje me legjislacionin e një Pale Kontraktuese;
 - 9) "përfitimet" - përfitimet në para duke përfshirë rritjet, shtesat dhe subvencionet të parashikuara në nenin 2, paragrafi 1 i kësaj Marrëveshjeje, sipas legjislacionit të një Pale Kontraktuese;
 - 10) "transmetim elektronik" - shkëmbimi i të dhënave duke përdorur çdo lloj mjeti të transmetimit elektronik.
2. Termat e tjerë të përdorur në këtë Marrëveshje kanë kuptimin që u jepet atyre në legjislacionin e secilës Palë Kontraktuese.

Neni 2 Fusha lëndore e zbatimit

1. Kjo Marrëveshje do të zbatohet për legjislacionin në lidhje me:
 - 1) për Republikën e Shqipërisë - për përfitimet e mëposhtme nga sistemi i sigurimeve shoqërore:
 - (1) pensionet e pleqërisë, të invaliditetit dhe pensionet familjare;
 - (2) përfitimet në rast sëmundjeje
 - (3) përfitimet e barrëlindjes;
 - (4) përfitimet në rastet e aksidenteve në punë dhe sëmundjeve profesionale;
 - (5) pagesat e papunësisë.
 - 2) për Republikën e Polonisë - për sigurimin e detyrueshëm dhe përfitimet e mëposhtme nga sigurimet shoqërore:
 - (1) pagesat e papunësisë, si dhe nga sigurimi i përgjithshëm shoqëror dhe nga sigurimi shoqëror për fermerët,

- (2) përfitimet për sëmundje dhe barrë lindje,
 - (3) pensionet e pleqërisë, invaliditetit dhe familjar,
 - (4) pagesa të njëhershme, pagesat dhe pensionet e invaliditetit për shkak të aksidenteve në punë dhe sëmundjeve profesionale,
 - (5) pagesa për vdekje.
2. Kjo Marrëveshje zbatohet gjithashtu për të gjitha ligjet dhe dispozitat e tjera ligjore që ndryshojnë ose plotësojnë legjislacionin.
3. Kjo Marrëveshje nuk zbatohet për ligjet ose dispozitat e tjera ligjore që e zgjerojnë legjislacionin ekzistues të një Pale Kontraktuese për kategori të reja përfituesish, nëse autoriteti kompetent i asaj Pale Kontraktuese njofton autoritetin kompetent të Palës tjetër Kontraktuese brenda gjashtë muajve nga data e publikimit të këtyre ligjeve të reja ose dispozitave të tjera ligjore që nuk parashikohet një zgjerim i tillë e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 3

Fusha e zbatimit personal

Kjo Marrëveshje zbatohet për:

- 1) personat që janë ose kanë qenë subjekt i legjislacionit të njërës ose të të dyja Palëve Kontraktuese;
- 2) personat e tjerë, kur të drejtat e tyre rrjedhin nga të drejtat e personave të specifikuar në paragrafin 1.

Neni 4

Trajtimi i barabartë

Përveçse nuk parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, personat ndaj të cilëve zbatohen dispozitat e kësaj Marrëveshjeje i nënshtrohen detyrimeve dhe gëzojnë të drejtat e parashikuara nga legjislacioni i Palës tjetër Kontraktuese në të njëjtat kushte si shtetasit e asaj Pale Kontraktuese.

Neni 5

Eksporti i përfitimeve

1. Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, përfitimet e fituara sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese nuk reduktohen, pezullohen, revokohen ose anulohen për shkak se personi përfitues ka të drejtën e banimit në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.
2. Dispozitat e paragrafit 1 nuk zbatohen:
 - 1) në Republikën e Shqipërisë: për përfitime, kompensime ose shtesa të natyrës jokontributive;
 - 2) në Republikën e Polonisë për: pagesat e papunësisë dhe përfitimet e dhëna sipas procedurave të veçanta ose në raste të jashtëzakonshme.

PJESA II

LEGJISLACIONI I ZBATUESHËM

Neni 6

Dispozita të përgjithshme

Nëse nuk parashikohet ndryshe në nenet 7 dhe 8 të kësaj Marrëveshjeje:

- 1) personi i punësuar në territorin e një Pale Kontraktuese, në lidhje me atë punësim, i nënshtrohet vetëm legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese;
- 2) personi i vetëpunësuar në territorin e një Pale Kontraktuese, në lidhje me atë punë, i nënshtrohet vetëm legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese.

Neni 7

Dispozita të veçanta

1. Kur një person i punësuar nga një punëdhënës, zyra e regjistruar e të cilit ndodhet në territorin e njërës Palë Kontraktuese, dërgohet në territorin e Palës tjetër Kontraktuese për të punuar atje për atë punëdhënës, ai person i nënshtrohet legjislacionit të Palës së parë Kontraktuese, me kusht që periudha e parashikuar e punës të mos jetë më e gjatë se 24 muaj dhe ai të mos jetë dërguar për të zëvendësuar një person tjetër periudha e transferimit të të cilit ka përfunduar.
2. Një person i vetëpunësuar që ushtron veprimtarinë e tij në territorin e njërës Palë Kontraktuese, i cili e kryen përkohësisht të njëjtën veprimtari si i vetëpunësuar në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, i nënshtrohet legjislacionit të Palës së parë Kontraktuese për periudhën e ushtrimit të kësaj veprimtarie, por jo më shumë se 24 muaj.
3. Nëse periudha e kryerjes së punës për të cilën bëhet fjalë në paragrafin 1, ose periudha e kryerjes së aktivitetit për të cilin bëhet fjalë në paragrafin 2, zgjatet mbi 24 muaj, vazhdon të zbatohet legjislacioni i Palës së parë Kontraktuese për një periudhë tjetër që nuk i kalon 24 muaj, me kusht që Autoriteti Kompetent i Palës së dytë Kontraktuese ose institucioni i autorizuar nga ky organ ta miratojë këtë kërkesë.
4. Personeli i një ndërmarrjeje transporti që operon me shërbime transporti ndërkombëtar për persona ose mallra me transport hekurudhor, rrugor, ajror ose ujor të brendshme në territoret e të dy Palëve Kontraktuese, i nënshtrohet legjislacionit të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës zyra e regjistruar e ndërmarrjes është vendosur.
5. Personi i punësuar në bordin e një anijeje që mban flamurin e një Pale Kontraktuese i nënshtrohet legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese.
6. Nëpunësit civilë dhe personat e trajtuar si të tillë i nënshtrohen legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese, administrata e së cilës i punëson ata.
7. Anëtarët e personelit të misioneve diplomatike dhe zyrave konsullore i nënshtrohen dispozitave të Konventës së Vjenës për Marrëdhëniet Diplomatike

e nënshkruar në Vjenë më 18 Prill 1961 dhe Konventës së Vjenës për Marrëdhëniet Konsullore e nënshkruar në Vjenë më 24 Prill 1963.

Neni 8 Përjashtimet

Autoritetet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese ose institucionet e përcaktuara prej tyre, me marrëveshje të përbashkët, mund të vendosin përjashtime nga dispozitat e neneve 6 dhe 7 paragrafët 1 deri në 6 të Marrëveshjes në lidhje me çdo individ ose grup, në interes të tyre.

PJESA III DISPOZITAT LIDHUR ME PËRFITIMET

KAPITULLI 1 Pagesa e papunësisë

Neni 9 Përcaktimi i të drejtave

1. Periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese merren parasysh kur është e nevojshme, me kusht që të mos mbivendosen, për përcaktimin e së drejtës për pagesën e papunësisë sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, nëse personi i papunë ka periudha sigurimi në përputhje me legjislacionin e Palës së fundit Kontraktuese menjëherë përpara se të bëhet i papunë.
2. Periudha e marrjes së përfitimit të papunësisë do të shkurtohet me periudhën e pagesës së papunësisë të marrë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese brenda 12 muajve të fundit përpara datës së regjistrimit si person i papunë.

KAPITULLI 2 Përfitimet për shkak të sëmundjes dhe të barrë lindjes

Neni 10 Bashkimi i periudhave të sigurimit

Periudhat e sigurimit të realizuara në përputhje me legjislacionin e secilës Palë Kontraktuese merren parasysh, kur është e nevojshme për përcaktimin e së drejtës për përfitime, shumën dhe periudhën e përfitimit, me kusht që ato të mos mbivendosen.

Neni 11 Përfitimet

1. Përfitimet për sëmundje dhe barrë lindje do të caktohen dhe paguhën nga institucioni kompetent i Palës Kontraktuese, legjislacionit të së cilës i ishte nënshtruar personi i siguruar në momentin e fitimit të së drejtës për këto

përfitime, edhe nëse personi i siguruar e ka vendqëndrimin në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

2. Përfitimet për sëmundje dhe barrë lindje i paguhen drejtpërdrejt personit që i lind e drejta nga institucioni kompetent, në përputhje me nenin 28 të kësaj Marrëveshjeje.

KAPITULLI 3

Pensionet e pleqërisë, invaliditetit dhe familjar

Neni 12

Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Kur legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen, ruajtjen ose rikthimin e së drejtës për pension me realizimin e një periudhe të caktuar sigurimi, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese merr parasysh, kur është e nevojshme, periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, sikur të ishin periudha sigurimi të realizuara sipas legjislacionit të zbatuar nga ai institucion, me kusht që këto periudha të mos mbivendosen.
2. Kur legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e së drejtës për pension me plotësimin e periudhave të caktuara të sigurimit në një profesion që i nënshtrohet sigurimit sipas një skeme të veçantë, ose në një punësim specifik, atëherë periudhat e sigurimit të realizuara në atë profesion ose punësim sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, merren parasysh gjatë përcaktimit të së drejtës për pension.
3. Kur, duke marrë parasysh bashkimin e periudhave të përmendura në paragrafin 1, personi i siguruar nuk e fiton të drejtën për pension, institucioni kompetent i Palës Kontraktuese merr parasysh periudhën e sigurimit të realizuar në një shtet të tretë, me të cilin të dyja palët kontraktuese janë të lidhura me marrëveshje ndërkombëtare që parashikon bashkimin e periudhave të sigurimit.

Neni 13

Periudhat e sigurimit më të shkurtra se 12 muaj

1. Kur periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese janë më të shkurtra se 12 muaj dhe sipas legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese personi në fjalë nuk e fiton të drejtën për pension, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese nuk i cakton pension.
2. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1, periudhat e sigurimit më të shkurtra se 12 muaj të realizuara sipas legjislacionit të secilës Palë Kontraktuese, merren parasysh nga institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese ku e drejta për pension lind pas bashkimit të këtyre periudhave.

Neni 14

Asimilimi i fakteve dhe ngjarjeve

Faktet dhe ngjarjet që ndikojnë në marrjen, pezullimin ose masën e pensionit, që kanë ndodhur në territorin e njëres Palë Kontraktuese merren parasysh sikur të kishin ndodhur në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 15

Pensionet pa bashkim të periudhave të sigurimit

Kur një person plotëson kushtet e nevojshme për të fituar të drejtën e pensionit sipas legjislacionit të një Pale Kontraktuese pa marrë parasysh periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, institucioni kompetent i Palës së parë Kontraktuese përcakton të drejtën për pension dhe llogarit shumën e tij vetëm në bazë të periudhave të sigurimit të realizuara sipas legjislacionit që ai zbaton.

Neni 16

Pensionet me bashkim të periudhave të sigurimit

1. Kur në përputhje me legjislacionin e njëres prej Palëve Kontraktuese, e drejta për pension fitohet vetëm pas zbatimit të dispozitave të nenit 12 të kësaj Marrëveshjeje, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese e llogarit pensionin në mënyrën e mëposhtme:
 - 1) llogarit shumën teorike të pensionit që i takon përfituesit, sikur të gjitha periudhat e sigurimit të ishin kryer sipas legjislacionit që ai zbaton;
 - 2) në bazë të shumës teorike të përmendur në paragrafin 1, përcaktohet shuma reale e pensionit në bazë të raportit të periudhave të sigurimit të realizuara sipas legjislacionit që zbaton, me shumën e të gjitha periudhave të sigurimit të realizuara.
 - 3) nëse kohëzgjatja e periudhave të sigurimit të bashkuara sipas nenit 12 të kësaj Marrëveshjeje, e kalon maksimumin e periudhës së sigurimit të nevojshme për përfitimin e pensionit të plotë sipas legjislacionit të zbatuar, institucioni kompetent përcakton masën e përfitimit si proporcion të periudhave të sigurimit të realizuara sipas këtij legjislacioni në raport me periudhën maksimale të sigurimit për pension të plotë sipas legjislacionit të kësaj Pale Kontraktuese.
2. Gjatë përcaktimit të bazës së vlerësueshme për pension, institucioni kompetent i secilës Palë Kontraktuese merr parasysh vetëm pagat e realizuara sipas legjislacionit të zbatuar nga ai institucion si dhe kontributet e mbledhura sipas atij legjislacioni.

KAPITULLI 4

Aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale

Neni 17

E drejta për përfitime

1. E drejta për përfitime në lidhje me aksidentet në punë ose sëmundjet profesionale përcaktohet në përputhje me legjislacionin e Palës Kontraktuese të cilit i është nënshtruar personi i siguruar në çastin kur ka ndodhur aksidenti në punë ose gjatë kryerjes së punës si rezultat i së cilës shkaktohet sëmundja e tij profesionale.
2. Nëse puna që shkakton një sëmundje profesionale është kryer në të dyja Palët Kontraktuese, përfitimet në lidhje me këtë sëmundje jepen vetëm në përputhje me legjislacionin e asaj Pale Kontraktuese ku puna është kryer së fundmi. Nëse në bazë të këtij legjislacioni, nuk lind e drejta për përfitime, kjo e drejtë përcaktohet në përputhje me legjislacionin e Palës tjetër Kontraktuese.
3. Kur dhënia e përfitimeve në lidhje me sëmundjen profesionale sipas legjislacionit të njëres Palë Kontraktuese i nënshtrohet kushtit që sëmundja profesionale të jetë diagnostikuar për herë të parë në territorin e asaj Pale Kontraktuese, ky kusht konsiderohet i realizuar nëse sëmundja është diagnostikuar për herë të parë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.
4. Kur dhënia e përfitimeve në lidhje me sëmundjen profesionale sipas legjislacionit të njëres Palë Kontraktuese kushtëzohet me një periudhë të caktuar të kryerjes së punës që shkaktoi sëmundjen profesionale, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese merr gjithashtu parasysh periudhën e kryerjes së të njëjtit lloj pune sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese.
5. Neni 10 dhe 11 i kësaj Marrëveshjeje zbatohen duke marrë parasysh ndryshimet e nevojshme edhe për përfitimet në rast të paaftësisë së përkohshme në punë për shkak të një aksidenti në punë ose sëmundjes profesionale.

Neni 18

Përkeqësimi i një sëmundjeje profesionale

1. Kur e drejta për përfitime në lidhje me sëmundjen profesionale ka lindur sipas legjislacionit të njëres Palë Kontraktuese, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese është përgjegjës për pagesën e përfitimit në lidhje me përkeqësimin e sëmundjes profesionale, edhe nëse përkeqësimi ka ndodhur në momentin kur personi i siguruar i është nënshtruar legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, nëse nuk ka kryer atje punë që do ta ekspozonte ndaj një sëmundjeje profesionale.
2. Në rast të përkeqësimit të një sëmundjeje profesionale tek një person i cili merr përfitime në lidhje me sëmundjen profesionale sipas legjislacionit të njëres Palë Kontraktuese, ndërsa kryen një punë që mund të shkaktojë një sëmundje profesionale në territorin e Palës tjetër Kontraktuese:

- 1) institucioni kompetent i Palës së parë Kontraktuese do të vazhdojë të paguajë përfitimin e dhënë, duke mos marrë parasysh përkeqësimin e sëmundjes profesionale;
- 2) institucioni kompetent i Palës së dytë Kontraktuese, legjislacionit të së cilës i është nënshtruar personi i siguruar gjatë kryerjes së një pune që mund të shkaktojë përkeqësimin e sëmundjes profesionale, jep një përfitim në shumën e barabartë me diferencën midis shumës së përfitimit që personi i siguruar ka të drejtë pas përkeqësimit të sëmundjes profesionale dhe shumës së përfitimit që do t'i takonte para përkeqësimit të sëmundjes profesionale, sipas legjislacionit të zbatueshëm nga institucioni kompetent i kësaj Pale Kontraktuese.

KAPITULLI 5

Grantet e vdekjes

Neni 19

Përcaktimi i së drejtës

1. E drejta për grantin e vdekjes përcaktohet nga institucioni kompetent i Palës Kontraktuese, legjislacioni i së cilës zbatohet për punonjësin, personin e vetëpunësuar ose pensionistin në çastin e vdekjes së tij/saj.
2. Kur si pasojë e vdekjes së një pensionisti që merr përfitime sipas legjislacionit të secilës prej Palëve Kontraktuese, e drejta për grantin e vdekjes i takon nga legjislacioni i secilës Palë Kontraktuese, granti i vdekjes do të jepet nga institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese në territorin e të cilës banonte pensionisti në çastin e vdekjes së tij/saj.
3. Kur pensionisti i përmendur në paragrafin 2 nuk e ka patur vendbanimin në territorin e asnjërës prej Palëve Kontraktuese në çastin e vdekjes së tij/saj, e drejta për pagesën e vdekjes përcaktohet nga institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese në territorin e së cilës janë realizuar periudhat e fundit të sigurimit.
4. Dispozitat e paragrafeve 1-3 zbatohen përkatësisht për personat e specifikuar në paragrafin 2 të nenit 3 të kësaj Marrëveshjeje.

PJESA IV

DISPOZITA TË NDRYSHME

Neni 20

Kompetencat e organeve kompetente

Për qëllim të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente:

- 1) lidhin marrëveshje administrative e cila përcakton procedurat e nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
- 2) caktojnë organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente për të lehtësuar dhe përsheptuar zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
- 3) shkëmbejnë informacione mbi ndryshimet legjislative të cilat mund të kenë ndikim në zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 21

Ndihma administrative dhe juridike

1. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese i ofrojnë ndihmë reciproke njëra-tjetrës për zbatimin e dispozitave të kësaj Marrëveshjeje. Ndihma është pa pagesë, përveç rasteve kur autoritetet kompetente vendosin që disa shpenzime të ndihmës do të rimbursohen.
2. Çertifikatat ose dokumentet e lëshuara nga autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të njërit prej Palëve Kontraktuese pranohen nga autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të Palës tjetër Kontraktuese.
3. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të Palëve Kontraktuese mund të kontaktojnë drejtpërdrejt me njëra-tjetrën, si dhe çdo person të interesuar ose përfaqësuesin e tij ligjor.

Neni 22

Mbrojtja e të dhënave personale

1. Çdo informacion që mundëson identifikimin e një personi fizik përbën të dhëna personale. Të dhënat personale i nënshtrohen mbrojtjes nga dispozitat ligjore të secilës Palë Kontraktuese.
2. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të secilës Palë Kontraktuese mund të shkëmbejnë të dhënat personale të nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
3. Të dhënat personale të transferuara tek autoriteti kompetent, organi ndërlidhës dhe institucioni kompetent i njërit Palë Kontraktuese përdoren ekskluzivisht për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje.
4. Pala Kontraktuese mund të përdorë të dhënat personale për qëllime të tjera nga ato të përcaktuara në paragrafin 3, me pëlqimin e personit të interesuar ose pa pëlqimin e tij, në rastin kur përdorimi i të dhënave është në interes të dukshëm të personit të interesuar.
5. Të dhënat personale të dërguara në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje tek një autoritet kompetent, organ ndërlidhës dhe institucion kompetent i njërit Palë Kontraktuese mund t'i kalojnë një institucioni tjetër të asaj Palë Kontraktuese vetëm me qëllim zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
6. Transferimi i të dhënave personale sipas paragrafit 5 mund të ndodhë me pëlqimin e personit të interesuar ose pa pëlqimin e tij, vetëm në rastin e përdorimit të të dhënave në interes të dukshëm të personit të interesuar.
7. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse, institucionet kompetente dhe institucionet e tjera të secilës Palë Kontraktuese garantojnë gjatë transferimit të të dhënave personale të specifikuara në paragrafin 2 dhe gjatë përpunimit të tyre,

zbatimin e masave për të siguruar mbrojtjen e këtyre të dhënave nga ndërhyrjet e paautorizuara, ndryshimet dhe transferimi i tyre.

8. Për zbatimin e paragrafit 7, Palët Kontraktuese bien dakord që autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse, institucionet kompetente dhe institucionet e tjera të secilës Palë Kontraktuese, të cilat kanë marrë të dhëna personale, janë të detyruara:
 - 1) të zbatojnë masat e duhura teknike dhe organizative për të garantuar një nivel sigurie të përshtatshëm për rrezikun e shkeljes së të drejtave dhe lirive të personave me probabilitet dhe rrezikshmëri të ndryshme, veçanërisht si rezultat i një dëmi të veçantë ose të paligjshëm, humbjeje, modifikimi, zbulimi të paautorizuar ose ndërhyrjeje të paautorizuar për të dhënat e transmetuara, të ruajtura ose të përpunuara ndryshe;
 - 2) të sigurojnë që të gjithë personat që veprojnë me autorizimin e autoritetit kompetent, organit ndërlidhës, institucionit kompetent dhe institucioneve të tjera të secilës Palë Kontraktuese që kanë akses në të dhënat personale, t'i përpunojnë të dhënat vetëm në bazë të urdhrit të autoritetit kompetent, organit ndërlidhës, institucionit kompetent apo një institucioni tjetër.
9. Autoriteti kompetent, organi ndërlidhës, institucioni kompetent dhe një institucion tjetër i një Pale Kontraktuese është i detyruar të informojë personin, të dhënat personale të të cilit përpunohen sipas kësaj Marrëveshjeje për:
 - 1) institucionin kompetent që zbaton dispozitat e kësaj Marrëveshjeje;
 - 2) qëllimet e përpunimit të të dhënave personale dhe bazën ligjore të përpunimit të të dhënave personale;
 - 3) kategoritë e të dhënave personale të përpunuara;
 - 4) institucionet tek të cilat do të transferohen të dhënat personale me qëllim zbatimin e dispozitave të kësaj Marrëveshjeje;
 - 5) periudhën gjatë së cilës do të ruhen të dhënat personale;
 - 6) të drejtën për të kërkuar qasje në të dhënat personale, korrigjimin, fshirjen ose kufizimin e përpunimit të të dhënave;
 - 7) të drejtën për të tërhequr pëlqimin për përpunimin e të dhënave;
 - 8) të drejtën për t'u ankuar në një autoritet të pavarur administrativ kompetent ose gjykatën e Palës Kontraktuese në rast të shkeljes së të drejtave në lidhje me përpunimin e të dhënave personale.
10. Autoriteti kompetent, organi ndërlidhës, institucioni kompetent dhe një institucion tjetër i një Pale Kontraktuese të dhënat personale të specifikuar në paragrafin 3 të të cilit janë transferuar, do të ndërmarrë masat e nevojshme për t'i mbajtur të dhënat të përditësuara, të plota dhe të sakta për qëllimet për të cilat janë mbledhur. Kur është e nevojshme, të dhënat korrigjohen kurse të dhënat e mbledhura ose të ruajtura në mënyrë që bien ndesh me dispozitat ligjore në fuqi, asgjësohen. Me kërkesë të Palës Kontraktuese që ka transferuar të dhënat personale, asgjësohen gjithashtu të dhënat, transferimi i të cilave është i ndaluar nga dispozitat ligjore të kësaj Pale Kontraktuese.
11. Të dhënat personale të marra nga Pala Kontraktuese lidhur me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje do të shkatërrohen me arritjen e qëllimeve për të cilat ato janë mbledhur ose përdorur. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse, institucionet kompetente dhe institucionet e tjera të secilës Palë Kontraktuese

zbatojnë masa të sigurta që mundësojnë shkatërrimin e plotë të të dhënave dhe garantimin e mbrojtjes së të dhënave personale që synohen të shkatërrohen.

12. Me kërkesën e dorëzuar pranë një autoriteti kompetent, organit ndërlidhës dhe institucionit kompetent të Palës Kontraktuese, personi i interesuar ka të drejtën të informohet për transferimin e të dhënave personale të specifikuara në paragrafin 3 dhe përdorimin e tyre për qëllime të ndryshme nga ato të parashikuara për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje. Personit në fjalë gjithashtu mund t'i jepet akses në të dhënat e tij personale dhe të kërkojë korrigjimin, fshirjen, kufizimin e përpunimit ose të paraqesë kundërshtimin ndaj përpunimit të të dhënave personale.
13. Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese ose institucionet e autorizuar prej tyre informojnë njëra-tjetrën për çdo ndryshim në dispozitat ligjore në lidhje me mbrojtjen e të dhënave personale, nëse këto ndryshime ndikojnë në zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
14. Palët Kontraktuese janë të detyruara të informojnë njëra-tjetrën për shkeljen e mbrojtjes së të dhënave personale të transferuara sipas kësaj Marrëveshjeje, nëse kjo mund të shkaktojë një rrezik të lartë të shkeljes së të drejtave dhe lirive të personave, të dhënat e të cilëve janë përpunuar.
15. Palët Kontraktuese janë të detyruara të marrin çdo masë të mundshme me qëllim parandalimin e pasojave të shkeljes së specifikuar në paragrafin 14 si dhe sigurimin e ushtrimit të të drejtave të personave, të dhënat personale të të cilëve janë transferuar.
16. Personat, të dhënat personale të të cilëve përpunohen sipas kësaj Marrëveshjeje, kanë të drejtë të ankohen pranë autoritetit të pavarur administrativ ose në gjykatën e një Pale Kontraktuese nëse konsiderojnë se të dhënat e tyre personale të transferuara sipas kësaj Marrëveshjeje po përpunohen ose janë përpunuar jo saktësisht ose të drejtat e tyre që lidhen me përpunimin e të dhënave personale janë shkelur.
17. Dispozitat e paragrafit 3 dhe paragrafëve në vijim zbatohen në masën e nevojshme për të dhëna të tjera të mbrojtura të siguruara gjatë zbatimit të kësaj Marrëveshjeje ose në lidhje me këtë Marrëveshje.

Neni 23

Përfashtim nga tarifat dhe vërtetimi i dokumenteve

1. Kur legjislacioni i një Pale Kontraktuese parashikon që një kërkesë, certifikatë ose dokument nuk i nënshtrohet ose përfashtohet tërësisht ose pjesërisht nga tarifat, ky përfashtim do të zbatohet në të njëjtën masë për çdo kërkesë, certifikatë ose dokument të paraqitur në përputhje me legjislacionin e Palës tjetër Kontraktuese.
2. Dokumentet, vërtetimet dhe kërkesat e çfarëdolloj të nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje janë të përfashtuara nga verifikimi i autoriteteve diplomatike dhe konsullore.

3. Kopjet e dokumenteve, vërtetimeve dhe kërkesave të njehsuara me origjinalin nga autoriteti kompetent, organi ndërlidhës dhe institucioni kompetent i njërës Palë Kontraktuese, pranohen dhe konsiderohen si origjinale nga autoriteti kompetent, organi ndërlidhës dhe institucioni kompetent i Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 24

Dorëzimi i dokumenteve

1. Kërkesat, ankimimet kundër vendimeve dhe deklaratat e dorëzuara pranë autoritetit kompetent, organit ndërlidhës ose institucionit kompetent të njërës Palë Kontraktuese konsiderohen si të dorëzuara në të njëjtën datë tek autoriteti kompetent, organi ndërlidhës ose institucioni kompetent i Palës tjetër Kontraktuese.
2. Kërkesa për përfitime sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese konsiderohet si kërkesë për përfitime përkatëse sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, përveç rasteve kur kërkuar kërkon dhënien e së drejtës të përfitimit në përputhje me legjislacionin e vetëm njërës Palë Kontraktuese.

Neni 25

Transmetimi elektronik

1. Informacionet dhe dokumentet mund të transmetohen ndërmjet institucioneve kompetente ose organeve ndërlidhëse me mjete elektronike. Në një rast të tillë, ato konsiderohen të barasvlershme me informacionet dhe dokumentet shkresore.
2. Informacioni dhe dokumentet e transmetuara në rrugë elektronike përbëjnë prova në procedurat e sigurimeve shoqërore të kryera sipas fushëveprimit material të kësaj Marrëveshjeje.
3. Shkëmbimi elektronik i informacionit ka të bëjë me shkëmbimin në raste individuale, si dhe shkëmbimin masiv të informacionit që lidhet me më shumë se një person të përfshirë në objektin e Marrëveshjes. Në raste të tilla, shkëmbimi elektronik i informacionit rregullohet nëpërmjet një marrëveshjeje të veçantë teknike midis institucioneve kompetente ose organeve ndërlidhëse të Palëve Kontraktuese.

Neni 26

Përcaktimi i paaftësisë për punë

1. Institucioni kompetent i secilës Palë Kontraktuese vlerëson paaftësinë për punë në përputhje me legjislacionin që ai zbaton.
2. Institucioni kompetent i njërës Palë Kontraktuese i vë në dispozicion pa pagesë institucionit kompetent të Palës tjetër Kontraktuese, çdo informacion dhe dokumentacion mjekësor që disponon në lidhje me paaftësinë për punë të kërkuar apo përfituesit të invaliditetit.

3. Ekzaminimet mjekësore shtesë me qëllim zbatimin e legjislacionit vetëm të njërës Palë Kontraktuese që kanë të bëjnë me personat me vendbanim ose vendqëndrim në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, kryhen nga institucioni kompetent i vendbanimit ose vendqëndrimit me kërkesë dhe me shpenzimet e institucionit kompetent të Palës Kontraktuese që i kërkon këto ekzaminime.

Neni 27

Gjuha e komunikimit

1. Për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të Palëve Kontraktuese përdorin gjuhën zyrtare të secilës Palë Kontraktuese ose gjuhën angleze.
2. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të njërës Palë Kontraktuese nuk mund të refuzojnë kërkesat, ankimimet ndaj vendimeve ose dokumentet e tjera që u janë dërguara atyre me arsyetimin se dokumentet janë hartuar në gjuhën zyrtare të Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 28

Pagesa e përfitimeve

Institucionet kompetente të secilës Palë Kontraktuese ua paguajnë përfitimet në para sipas kësaj Marrëveshjeje drejtpërdrejt personave përfitues të cilët e kanë vendbanimin në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, në monedhën zyrtare të shtetit të tij ose në një monedhë tjetër lirisht të konvertueshme.

Neni 29

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Çdo mosmarrëveshje që lind ndërmjet Palëve Kontraktuese në lidhje me zbatimin dhe interpretimin e kësaj Marrëveshjeje zgjidhet bashkarisht nga autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese nëpërmjet konsultimit dhe negocimit.

PJESA V

DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 30

Dispozitat kalimtare

1. Kjo Marrëveshje nuk përcakton asnjë të drejtë për pagesën e përfitimeve për periudhën përpara datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.
2. Periudhat e sigurimit të realizuara në përputhje me legjislacionin e Palëve Kontraktuese përpara datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje merren parasysh gjatë përcaktimit të së drejtës për përfitime sipas kësaj Marrëveshjeje.

3. Në varësi të paragrafit 1, kjo Marrëveshje zbatohet gjithashtu për ngjarjet e sigurimit që kanë ndodhur para datës së hyrjes së saj në fuqi, përveç rasteve kur detyrimet që rrjedhin nga këto ngjarje janë zgjidhur më parë.
4. Kur paragrafët 1 dhe 2 të nenit 7 të kësaj Marrëveshjeje zbatohen për personat të cilët kryejnë aktivitetin e tyre si të punësuar ose të vetëpunësuar në territorin e Palës Kontraktuese përpara datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, konsiderohet se periudhat e punësimit si të punësuar apo të vetëpunësuar të përmendura në atë nen, fillojnë në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 31

Detyrimi dhe zgjidhja e marrëveshjes

1. Kjo Marrëveshje lidhet për një periudhë kohe të pakufizuar. Secila nga Palët Kontraktuese mund ta zgjidhin këtë Marrëveshje me anë të një njoftimi me shkrim, jo më vonë se gjashtë muaj përpara përfundimit të një viti kalendarik. Në një rast të tillë, kjo Marrëveshje pushon së qeni detyruese në fund të vitit.
2. Në rast të zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje, të gjitha të drejtat e fituara sipas dispozitave të saj ruhen.
3. Kërkesat e paraqitura përpara datës në të cilën kjo Marrëveshje pushon së qeni detyruese shqyrtohen në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 32

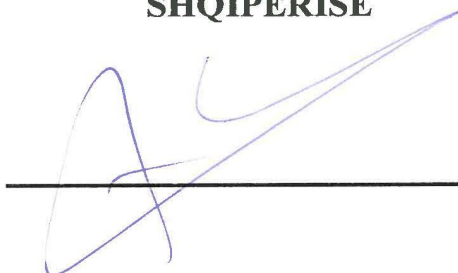
Hyrja në fuqi e Marrëveshjes

Kjo Marrëveshje hyn në fuqi në ditën e parë të muajit të gjashtë që pason datën e marrjes së njoftimit të fundit me të cilat Palët Kontraktuese njoftojnë njëra-tjetrën për përfundimin e procedurave të tyre të brendshme që kërkojnë për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

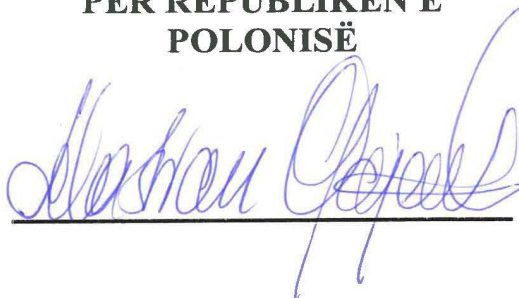
NË DËSHMI TË KËSAJ, të poshtënëshkruarit, të autorizuar në mënyrë të rregullt, kanë nënshkruar këtë Marrëveshje.

NËNSHKRUAR në*Vendosur*..... më *23 shkurt*..... viti *2026*....., në dy kopje identike, secili në gjuhët Shqipe, Polake dhe Angleze, ku të gjitha tekstet janë autentike. Në rast të ndonjë divergjence në interpretim, mbizotëron teksti në gjuhën angleze.

**PËR REPUBLIKËN E
SHQIPËRISË**

**PËR REPUBLIKËN E
POLONISË**

UMOWA
MIĘDZY
REPUBLIKĄ ALBANII
A
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

Republika Albanii
i
Rzeczpospolita Polska,

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,
pragnąc uregulować wzajemne stosunki między obu Państwami w
zakresie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. W niniejszej Umowie poniższe pojęcia oznaczają:
 - 1) „ustawodawstwo” – ustawy i inne akty prawne każdej z Umawiających się Stron dotyczące zakresu przedmiotowego niniejszej Umowy, o którym mowa w artykule 2 niniejszej Umowy;
 - 2) „władza właściwa” – ministra lub ministrów właściwych do spraw zabezpieczenia społecznego;
 - 3) „instytucja właściwa” – instytucję odpowiedzialną za stosowanie ustawodawstwa;
 - 4) „instytucja łącznikowa” – instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami Umawiających się Stron w celu stosowania niniejszej Umowy;
 - 5) „miejsce zamieszkania” – miejsce stałego zamieszkania określone zgodnie z przepisami prawa Umawiającej się Strony;
 - 6) „miejsce pobytu” – miejsce czasowego pobytu określone zgodnie z przepisami prawa Umawiającej się Strony;
 - 7) „okres ubezpieczenia” – okresy składkowe, okresy zatrudnienia lub okresy pracy na własny rachunek, określone lub uznane za takie przez ustawodawstwo, zgodnie z którym zostały one przebyte, oraz okresy z nimi zrównane, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
 - 8) „ubezpieczony” – osobę, która jest lub była ubezpieczona zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
 - 9) „świadczenia” – świadczenia pieniężne, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 niniejszej Umowy, przewidziane przez ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron, w tym podwyżki, dodatki i dopłaty;
 - 10) „przekazywanie drogą elektroniczną” – oznacza przekazywanie danych z wykorzystaniem każdego środka transmisji elektronicznej.
2. Inne pojęcia użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie nadane im przez ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

1. Umowę niniejszą stosuje się do ustawodawstwa dotyczącego:
 - 1) w Republice Albanii: następujących świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych:
 - (1) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
 - (2) świadczeń w razie choroby,
 - (3) świadczeń z tytułu macierzyństwa,
 - (4) świadczeń z tytułu wypadków w pracy i chorób zawodowych,
 - (5) zasiłków dla bezrobotnych;

- 2) w Rzeczypospolitej Polskiej: obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i następujących świadczeń z zabezpieczenia społecznego:
 - (1) zasiłków dla bezrobotnych
oraz z powszechnego ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia społecznego rolników;
 - (2) świadczeń w razie choroby i macierzyństwa,
 - (3) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
 - (4) jednorazowych odszkodowań, zasiłków i rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - (5) zasiłków pogrzebowych.
2. Umowę niniejszą stosuje się również do wszystkich ustaw i innych przepisów prawnych, zmieniających lub uzupełniających ustawodawstwo.
3. Umowy niniejszej nie stosuje się do ustaw ani innych przepisów prawnych, które rozszerzają istniejące ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony na nowe kategorie świadczeniobiorców, jeżeli władze właściwe tej Umawiającej się Strony zawiadomią władze właściwe drugiej Umawiającej się Strony, w ciągu sześciu miesięcy od daty ogłoszenia takich nowych ustaw lub innych przepisów prawnych, o tym, że nie przewiduje się takiego rozszerzenia niniejszej Umowy.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

Umowę niniejszą stosuje się do:

- 1) osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron;
- 2) innych osób, jeżeli wywodzą swoje prawa od osób wymienionych w punkcie 1.

Artykuł 4

Równe traktowanie

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby, do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy, podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Transfer świadczeń

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia przysługujące na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie mogą ulec zmniejszeniu, zawieszeniu, uchyleniu lub wstrzymaniu z tego powodu, że uprawniony ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się:

- 1) w Republice Albanii do: świadczeń, rekompensat lub dodatków o charakterze nieskładkowym;
- 2) w Rzeczypospolitej Polskiej do: zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie oraz w drodze wyjątku.

CZĘŚĆ II

USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE

Artykuł 6

Postanowienia ogólne

Jeżeli artykuły 7 i 8 niniejszej Umowy nie stanowią inaczej:

- 1) osoba zatrudniona na terytorium Umawiającej się Strony podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony;
- 2) osoba prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony podlega, w odniesieniu do tej działalności, wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 7

Postanowienia szczególne

1. Jeżeli osoba zatrudniona przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium jednej Umawiającej się Strony zostanie wysłana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w celu wykonywania pracy na rachunek tego pracodawcy, podlega ona ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony, pod warunkiem że przewidywany okres wykonywania pracy nie przekracza 24 miesięcy i osoba ta nie jest wysłana, aby zastąpić osobę, której okres wysłania upłynął.
2. Osoba prowadząca działalność na własny rachunek, wykonująca swą działalność na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która czasowo wykonuje tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej działalności, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.
3. Jeżeli okres wykonywania pracy, o którym mowa w ustępie 1, lub okres wykonywania działalności, o którym mowa w ustępie 2, przedłuży się ponad 24 miesiące, ustawodawstwo pierwszej Umawiającej się Strony jest nadal stosowane przez kolejny okres nieprzekraczający 24 miesięcy, pod warunkiem że władza właściwa drugiej Umawiającej się Strony lub instytucja upoważniona przez tę władzę udzieli na to zgody.
4. Personel przedsiębiorstwa transportowego wykonujący międzynarodowe przewozy osób i towarów kolejną, drogą lądową, powietrzną lub przez wody śródlądowe na terytoriach obu Umawiających się Stron podlega

ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo ma siedzibę.

5. Osoba zatrudniona na statku pływającym pod banderą jednej z Umawiających się Stron podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony.
6. Urzędnicy i osoby z nimi zrównane podlegają ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.
7. Członkowie misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 roku.

Artykuł 8

Wyjątki

Władze właściwe obu Umawiających się Stron lub upoważnione przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą, ustalić wyjątki od postanowień artykułu 6 i artykułu 7 ustępy 1 do 6 niniejszej Umowy, w odniesieniu do jakiejkolwiek osoby lub grupy osób i w ich interesie.

CZEŚĆ III

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1

Zasiłki dla bezrobotnych

Artykuł 9

Ustalanie prawa

1. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne i jeżeli się one nie pokrywają, przy ustalaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli bezrobotny posiada okresy ubezpieczenia przebyte bezpośrednio przed utratą pracy zgodnie z ustawodawstwem tej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych podlega skróceniu o okres, w którym bezrobotny otrzymywał taki zasiłek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem rejestracji jako osoba bezrobotna.

ROZDZIAŁ 2

Choroba i macierzyństwo

Artykuł 10

Uwzględnianie okresów ubezpieczenia

Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron są uwzględniane, w niezbędnym zakresie, przy ustalaniu prawa do świadczeń, ich wysokości i okresu ich przysługiwania, pod warunkiem że się nie pokrywają.

Artykuł 11

Świadczenia

1. Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa są przyznawane i wypłacane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegał ubezpieczony w chwili nabycia prawa do tych świadczeń, nawet jeżeli ubezpieczony ma miejsce pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa są wypłacane bezpośrednio osobie uprawnionej przez instytucję właściwą zgodnie z artykułem 28 niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 3

Emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne

Artykuł 12

Sumowanie okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, jeśli to konieczne, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają.
2. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia w zawodzie objętym ubezpieczeniem w systemie specjalnym lub od wykonywania określonego zatrudnienia, to okresy ubezpieczenia przebyte w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony są sumowane przy przyznawaniu emerytury lub renty.
3. Jeżeli po zsumowaniu, zgodnie z ustępem 1, ubezpieczony nie nabywa prawa do emerytury lub renty, instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględnia okres ubezpieczenia przebytego w państwie trzecim, z którym obie

Umawiające się Strony są związane międzynarodową umową przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 13

Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy

1. Jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony są krótsze niż 12 miesięcy i zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony zainteresowany nie nabywa prawa do emerytury lub renty, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje emerytury lub renty.
2. Nie naruszając postanowień ustępu 1, okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów powstanie prawo do emerytury lub renty.

Artykuł 14

Zrównanie faktów i zdarzeń

Fakty i zdarzenia, które mają wpływ na nabycie prawa, zawieszenie lub wysokość emerytury lub renty, które zaistniały na terytorium jednej Umawiającej się Strony, są uwzględniane, tak jakby zaistniały na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 15

Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury lub renty zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, to instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony ustala prawo i oblicza wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

Artykuł 16

Emerytury i renty z sumowaniem okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron prawo do emerytury lub renty przysługuje dopiero po zastosowaniu postanowień artykułu 12 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala emeryturę lub rentę w następujący sposób:
 - 1) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z

- obowiązującym
ją ustawodawstwem;
- 2) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia;
 - 3) jeżeli łączne okresy ubezpieczenia zsumowane zgodnie z artykułem 12 niniejszej Umowy przekraczają maksymalny okres ubezpieczenia przewidziany ustawodawstwem, które stosuje, instytucja ta ustala wysokość świadczenia jako proporcję okresów ubezpieczenia przebytych według tego ustawodawstwa, w stosunku do maksymalnego okresu ubezpieczenia branego pod uwagę do obliczenia pełnej wysokości świadczenia na podstawie ustawodawstwa tej Umawiającej się Strony.
2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron uwzględnia wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez tę instytucję oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 4

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 17

Prawo do świadczeń

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku przy pracy lub podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała u niego choroba zawodowa.
2. Jeżeli praca, która spowodowała chorobę zawodową, była wykonywana podczas podlegania ustawodawstwu każdej z Umawiających się Stron, świadczenia z tytułu tej choroby są przyznawane tylko zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, gdzie praca była wykonywana ostatnio. Jeżeli zgodnie z tym ustawodawstwem prawo do świadczeń nie przysługuje, wówczas prawo do świadczeń ustala się zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
3. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od stwierdzenia tej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
4. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony uwzględnia także okres

wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

5. W przypadku świadczeń z tytułu czasowej niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stosuje się odpowiednio artykuły 10 i 11 niniejszej Umowy.

Artykuł 18

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej, nawet jeżeli to pogłębienie nastąpiło w chwili, gdy ubezpieczony podlegał ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywał tam pracy narażającej na chorobę zawodową.
2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania pracy, która może spowodować chorobę zawodową, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:
 - 1) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie, nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej;
 - 2) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegał ubezpieczony w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ 5

Zasiłki pogrzebowe

Artykuł 19

Ustalanie prawa

1. Prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo stosuje się do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek oraz emeryta lub rencisty w chwili śmierci.
2. Jeżeli w wyniku śmierci osoby otrzymującej emeryturę lub rentę na podstawie ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje zgodnie z ustawodawstwem każdej z

Umawiających się Stron, zasiłek pogrzebowy przyznaje instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium emeryt lub rencista miał miejsce zamieszkania w chwili śmierci.

3. Jeżeli emeryt lub rencista, o którym mowa w ustępie 2, nie miał miejsca zamieszkania w chwili śmierci na terytorium żadnej z Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium zostały przebyte ostatnie okresy ubezpieczenia.
4. Postanowienia ustępów 1 do 3 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w artykule 3 punkt 2 niniejszej Umowy.

CZĘŚĆ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 20

Uprawnienia władz właściwych

Władze właściwe w celu realizacji niniejszej Umowy:

- 1) zawrą porozumienie administracyjne, które ustanowi procedury konieczne do stosowania niniejszej Umowy;
- 2) wyznaczą instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia i przyspieszenia wykonywania niniejszej Umowy;
- 3) wymieniają informacje dotyczące zmian ustawodawstwa, które mogą mieć wpływ na wykonywanie niniejszej Umowy.

Artykuł 21

Pomoc administracyjna i prawna

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe obu Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy. Pomoc ta jest bezpłatna, chyba że władze właściwe ustalą, że dokonywany będzie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem pomocy.
2. Zaświadczenia lub dokumenty wydawane przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony uznawane są przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe drugiej Umawiającej się Strony.
3. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron mogą bezpośrednio kontaktować się ze sobą, jak również z każdą zainteresowaną osobą lub jej przedstawicielem prawnym.

Artykuł 22

Ochrona danych

1. Wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby fizycznej stanowią dane osobowe. Dane osobowe podlegają ochronie przez przepisy prawne każdej z Umawiających się Stron.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron mogą przekazać sobie dane osobowe niezbędne do stosowania niniejszej Umowy.
3. Dane osobowe przekazane władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej z Umawiających się Stron są wykorzystywane tylko w celu stosowania niniejszej Umowy.
4. Umawiająca się Strona może wykorzystać dane osobowe do innych celów niż wskazany w ustępie 3, za zgodą osoby zainteresowanej albo bez jej zgody, w przypadku gdy wykorzystanie danych w sposób oczywisty działa na korzyść osoby zainteresowanej.
5. Dane osobowe przekazane, w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy, władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej z Umawiających się Stron mogą zostać przekazane innej instytucji tej Umawiającej się Strony tylko w celu stosowania niniejszej Umowy.
6. Przekazanie danych osobowych zgodnie z ustępem 5 może nastąpić za zgodą osoby zainteresowanej albo bez jej zgody, wyłącznie w przypadku gdy przekazanie danych w sposób oczywisty działa na korzyść osoby zainteresowanej.
7. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron gwarantują w trakcie przekazywania danych osobowych, o których mowa w ustępie 2, i ich przetwarzania stosowanie środków zapewniających ochronę tych danych przed ich nieuprawnionym dostępem, zmianami i przekazywaniem.
8. W celu realizacji ustępu 7 Umawiające się Strony postanawiają, że władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron, które otrzymały dane osobowe, mają obowiązek:
 - 1) wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający ryzyku naruszenia praw i wolności osób o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia, w szczególności wynikającym z przypadkowego lub niezgodnego z prawem zniszczenia, utraty, modyfikacji, nieuprawnionego ujawnienia lub nieuprawnionego dostępu do danych przesyłanych, przechowywanych lub w inny sposób przetwarzanych;
 - 2) zapewnić, aby każda osoba działająca z upoważnienia władzy właściwej, instytucji łącznikowej, instytucji właściwej i innej instytucji każdej z Umawiających się Stron, która ma dostęp do danych osobowych,

przetwarzała je wyłącznie na polecenie tej władzy właściwej, instytucji łącznikowej, instytucji właściwej lub innej instytucji.

9. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Umawiającej się Strony jest zobowiązana do informowania osoby, której dane osobowe są przetwarzane na podstawie niniejszej Umowy, o:
 - 1) instytucji właściwej realizującej postanowienia niniejszej Umowy;
 - 2) celach przetwarzania danych osobowych oraz podstawie prawnej przetwarzania danych osobowych;
 - 3) kategoriach przetwarzanych danych osobowych;
 - 4) instytucjach, którym dane osobowe będą przekazywane w celu realizacji postanowień niniejszej Umowy;
 - 5) okresie, przez który dane osobowe będą przechowywane;
 - 6) prawie do żądania dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych bądź wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych;
 - 7) prawie do cofnięcia zgody na przetwarzanie danych;
 - 8) prawie do odwołania się do właściwego niezależnego organu administracyjnego lub sądu Umawiającej się Strony w przypadku naruszenia praw związanych z przetwarzaniem danych osobowych.
10. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Umawiającej się Strony, której przekazano dane, o których mowa w ustępie 3, podejmuje niezbędne środki, aby dane te były aktualne, pełne i dokładne dla realizacji celów, dla których je zgromadzono. W miarę potrzeby dane te są korygowane, a dane zgromadzone lub przechowywane w sposób nieuprawniony w świetle stosowanych przepisów prawnych są niszczone. Na wniosek Umawiającej się Strony, która przekazała dane osobowe, niszczone są również te dane, których przekazanie jest zabronione na mocy przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony.
11. Dane osobowe uzyskane przez Umawiającą się Stronę w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy zostają zniszczone po osiągnięciu celów, dla których je zgromadzono lub wykorzystano. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron stosują bezpieczne środki umożliwiające całkowite zniszczenie danych i zapewniają ochronę danych osobowych przeznaczonych do zniszczenia.
12. Na wniosek zgłoszony władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej Umawiającej się Strony osoba zainteresowana ma prawo zostać poinformowana o przekazaniu danych, o których mowa w ustępie 3, i ich wykorzystaniu do celów innych niż stosowanie niniejszej Umowy. Osoba zainteresowana może również uzyskać dostęp do danych osobowych jej dotyczących i zażądać ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania bądź wnieść sprzeciw wobec przetwarzania danych osobowych.
13. Władze właściwe Umawiających się Stron lub instytucje przez nie upoważnione informują się wzajemnie o wszelkich zmianach w przepisach

prawnych dotyczących ochrony danych osobowych, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszej Umowy.

14. Umawiające się Strony są zobowiązane do wzajemnego informowania się o naruszeniu ochrony danych osobowych przekazanych na podstawie niniejszej Umowy, jeżeli może ono powodować wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności osób, których dane są przetwarzane.
15. Umawiające się Strony są zobowiązane do podjęcia wszelkich możliwych działań w celu zapobieżenia skutkom naruszenia, o którym mowa w ustępie 14, oraz zapewniania realizacji praw osób, których dane osobowe zostały przekazane.
16. Osoby, których dane osobowe są przetwarzane na podstawie niniejszej Umowy, mają prawo odwołania się do niezależnego organu administracyjnego lub sądu Umawiającej się Strony, w przypadku gdy uznają, że ich dane osobowe przekazane na podstawie niniejszej Umowy są lub były przetwarzane nieprawidłowo lub ich prawa związane z przetwarzaniem danych osobowych zostały naruszone.
17. Postanowienia ustępu 3 i ustępów następnych stosuje się, w niezbędnym zakresie, wobec innych danych chronionych, uzyskanych w trakcie stosowania niniejszej Umowy lub w związku z niniejszą Umową.

Artykuł 23

Zwolnienia z opłat i uwierzytelnień

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony przewiduje, że wniosek, zaświadczenie lub inny dokument nie podlegają opłatom lub zwolnione są całkowicie lub częściowo od opłat, odnosi się to w takim samym zakresie do wniosków, zaświadczeń i innych dokumentów, przedkładanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
2. Dokumenty, zaświadczenia i wnioski jakiegokolwiek rodzaju, niezbędne do realizacji niniejszej Umowy, są zwolnione z uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.
3. Kopie dokumentów, zaświadczeń i wniosków, poświadczone za zgodność z oryginałem przez władzę właściwą, instytucję łącznikową lub instytucje właściwą jednej Umawiającej się Strony są przyjmowane i uznawane jako oryginalne przez władzę właściwą, instytucję łącznikową lub instytucje właściwą drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 24

Składanie dokumentów

1. Wnioski, odwołania od decyzji, oświadczenia składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony

są uważane za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.

2. Wniosek o przyznanie świadczenia zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiedniego świadczenia zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o ustalenie prawa do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem tylko jednej Umawiającej się Strony.

Artykuł 25

Przekazywanie drogą elektroniczną

1. Informacje i dokumenty mogą być przekazywane między instytucjami właściwymi lub instytucjami łącznikowymi drogą elektroniczną. W takim przypadku uznaje się je za równoważne z informacjami i dokumentami papierowymi.
2. Informacje i dokumenty przekazane drogą elektroniczną stanowią dowody w postępowaniach z zakresu zabezpieczenia społecznego w ramach zakresu przedmiotowego niniejszej Umowy.
3. Wymiana informacji drogą elektroniczną dotyczy wymiany w sprawach indywidualnych, jak również masowej wymiany informacji odnoszących się do więcej niż jednej osoby objętej zakresem niniejszej Umowy. W takich przypadkach wymiana informacji drogą elektroniczną zostanie uregulowana w odrębnym porozumieniu technicznym, zawartym między instytucjami łącznikowymi lub instytucjami właściwymi Umawiających się Stron.

Artykuł 26

Ustalanie niezdolności do pracy

1. Instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron dokonuje oceny niezdolności do pracy zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.
2. Instytucja właściwa jednej z Umawiających się Stron nieodpłatnie udostępnia instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony każdą informację i dokumentację medyczną, którą dysponuje w związku z niezdolnością do pracy wnioskodawcy lub świadczeniobiorcy.
3. Dodatkowe badania lekarskie, w celu stosowania ustawodawstwa wyłącznie jednej z Umawiających się Stron, dotyczące osób zamieszkałych lub przebywających na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, są wykonywane przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania lub pobytu, na wniosek i na koszt instytucji właściwej tej Umawiającej się Strony, która wystąpiła o te badania.

Artykuł 27

Język komunikacji

1. Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron posługują się językiem urzędowym każdej z Umawiających się Stron lub językiem angielskim.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony nie mogą odrzucić wniosków, odwołań od decyzji ani innych, skierowanych do nich, dokumentów z tego powodu, że zostały sporządzone w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 28

Wpłata świadczeń

Instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, mającym miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa lub w innej walucie swobodnie wymiennej.

Artykuł 29

Rozstrzyganie sporów

Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące stosowania i wykładni niniejszej Umowy rozstrzygają wspólnie władze właściwe Umawiających się Stron, w drodze konsultacji i negocjacji.

CZĘŚĆ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 30

Postanowienia przejściowe

1. Umowa niniejsza nie przyznaje prawa do wypłaty świadczeń za okres poprzedzający datę jej wejścia w życie.
2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń zgodnie z niniejszą Umową uwzględniane są także okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron przed jej wejściem w życie.
3. Z zastrzeżeniem ustępu 1 niniejsza Umowa odnosi się także do zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły przed jej wejściem w życie, z wyłączeniem przypadków, w których zobowiązania z nich wynikające zostały wcześniej uregulowane.

4. W przypadku zastosowania artykułu 7 ustępów 1 i 2 niniejszej Umowy do osób wykonujących pracę lub działalność na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się, że okresy pracy lub działalności na własny rachunek, o których mowa w tym artykule, rozpoczną się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 31 **Obowiązki i wypowiedzenie**

1. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Umowa niniejsza może zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron w drodze pisemnej notyfikacji nie później niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego. W takim przypadku niniejsza Umowa utraci moc z końcem tego roku.
2. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostają utrzymane.
3. Wnioski złożone przed dniem utraty mocy niniejszej Umowy są rozpatrywane zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

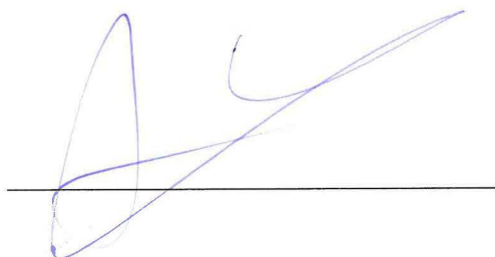
Artykuł 32 **Wejście w życie Umowy**

Umowa niniejsza wejdzie w życie w pierwszym dniu szóstego miesiąca, który nastąpi po dniu otrzymania późniejszej z not, w których Umawiające się Strony powiadomią się wzajemnie o zakończeniu wewnętrzpaństwowych procedur wymaganych do wejścia w życie niniejszej Umowy.

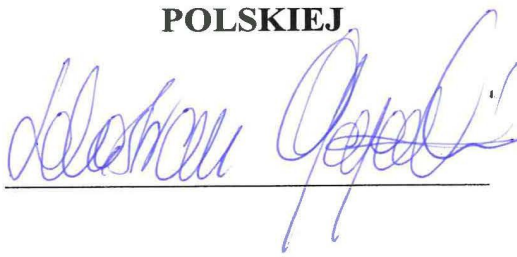
NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

PODPISANO w Warszawie dnia 23. lutego 2026 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach albańskim, polskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku różnic interpretacyjnych tekst w języku angielskim uważany będzie za rozstrzygający.

W IMIENIU
REPUBLIKI ALBANII

W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

AGREEMENT
BETWEEN
THE REPUBLIC OF ALBANIA
AND
THE REPUBLIC OF POLAND
ON SOCIAL SECURITY

The Republic of Albania
and
the Republic of Poland,

hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

desiring to regulate the mutual relations between the two States in the
field of social security, have agreed as follows:

PART I GENERAL PROVISIONS

Article 1 Definitions

1. In this Agreement, the following terms have the following meanings:
 - 1) "legislation" – the laws and other legal acts of each Contracting Party on the material scope of this Agreement referred to in Article 2 of this Agreement;
 - 2) "competent authority" – the Minister or Ministers competent for social security;
 - 3) "competent institution" – the institution responsible for the implementation of the legislation;
 - 4) "liaison body" – the institution providing coordination and exchange of information between the institutions of the Contracting Parties for the purpose of implementing this Agreement;
 - 5) "place of residence" – a place of permanent residence in accordance with the legal provisions of each Contracting Party;
 - 6) "place of stay" – a place of temporary residence in accordance with the legal provisions of each Contracting Party;
 - 7) "period of insurance" – periods of contributions, periods of employment or self-employment, defined or recognised as such by the legislation under which they have been completed and equivalent periods in accordance with the legislation of a Contracting Party;
 - 8) "insured person" – a person who is or has been insured in accordance with the legislation of a Contracting Party;
 - 9) "benefits" – cash benefits referred to in Article 2 paragraph 1 of this Agreement provided by the legislation of each Contracting Party, including the increases, supplements and subsidies;
 - 10) "electronic transmission" – the exchange of data using any means of electronic transmission.
2. Other terms used in this Agreement have the meaning given to them in the legislation of each Contracting Party.

Article 2 Material scope

1. This Agreement shall apply to legislation to:
 - 1) for the Republic of Albania: to the following benefits from the social security system:
 - (1) old-age, invalidity and survivor's pensions,
 - (2) sickness benefits,
 - (3) maternity benefits,
 - (4) benefits in the event of accidents at work and occupational diseases,
 - (5) unemployment allowances;
 - 2) for the Republic of Poland: for compulsory social insurance and the following social security benefits:
 - (1) unemployment allowances,as well as general social insurance and social insurance for farmers:

- (2) sickness and maternity benefits,
- (3) old-age, disability and survivors' pensions,
- (4) one-off compensations and disability pensions in respect of accidents at work and occupational diseases,
- (5) death grants.

- 2. This Agreement shall also apply to all laws and other legal provisions amending or supplementing the legislation.
- 3. This Agreement shall not apply to laws or other legal provisions which extend the existing legislation of one Contracting Party to new categories of beneficiaries, if the competent authority of that Contracting Party notifies the competent authority of the other Contracting Party within six months from the date of publication of these new laws or other legal provisions that such extension of this Agreement is not provided for.

Article 3

Personal scope

This Agreement shall apply to:

- 1) persons who are or have been subject to the legislation of one or both Contracting Parties;
- 2) other persons, when their rights derive from the rights of the persons specified in subparagraph 1.

Article 4

Equal treatment

Unless otherwise provided in this Agreement, persons to whom the provisions of this Agreement apply shall be subject to the obligations and enjoy the rights provided for by the legislation of the other Contracting Party under the same conditions as citizens of that Contracting Party.

Article 5

Export of benefits

- 1. Unless otherwise provided in this Agreement, benefits acquired under the legislation of one Contracting Party shall not be reduced, suspended, revoked or cancelled on the ground that the entitled person has a place of residence in the territory of the other Contracting Party.
- 2. The provisions of paragraph 1 shall not apply:
 - 1) in the Republic of Albania: to benefits, compensations or allowances of a non-contributory nature;
 - 2) in the Republic of Poland: to unemployment allowances and benefits granted under the special procedure or in exceptional cases.

PART II

APPLICABLE LEGISLATION

Article 6

General provisions

Unless otherwise provided for in Articles 7 and 8 of this Agreement:

- 1) a person employed in the territory of a Contracting Party shall, in respect of that employment, be subject only to the legislation of that Contracting Party;
- 2) a person self-employed in the territory of a Contracting Party shall, in respect of that activity, be subject only to the legislation of that Contracting Party.

Article 7

Special provisions

1. When a person employed by an employer whose registered office is in the territory of one Contracting Party is posted to the territory of the other Contracting Party to perform work there for that employer, that person shall be subject to the legislation of the first Contracting Party, provided that the estimated period of employment does not exceed 24 months and that he is not posted to replace another person whose period of posting has expired.
2. A self-employed person pursuing his activity in the territory of one Contracting Party who temporarily pursues that activity in the territory of the other Contracting Party shall be subject to the legislation of the first Contracting Party for the period of pursuit of that activity, but not longer than 24 months.
3. When the period of pursuit of the work referred to in paragraph 1, or the period of pursuit of the activity referred to in paragraph 2, extends beyond 24 months, the legislation of the first Contracting Party shall continue to apply for a further period not exceeding 24 months, provided that the competent authority of the other Contracting Party or the institution authorised by that authority approves this.
4. Personnel of a transport undertaking operating international transport services for persons or goods by rail, road, air or inland waterway in the territories of both Contracting Parties, shall be subject to the legislation of the Contracting Party in whose territory the registered office of the enterprise is situated.
5. A person employed on board a vessel flying the flag of a Contracting Party shall be subject to the legislation of that Contracting Party.
6. Civil servants and persons treated as such shall be subject to the legislation of the Contracting Party whose administration employs them.
7. Members of the staff of diplomatic missions and consular offices shall be subject to the provisions of the Vienna Convention on Diplomatic Relations signed at Vienna on 18 April 1961 and the Vienna Convention on Consular Relations signed at Vienna on 24 April 1963.

Article 8

Exceptions

The competent authorities of both Contracting Parties or the institutions designated by them may, by common agreement, establish exceptions from the provisions of Articles 6 and 7 paragraphs 1 to 6 of the Agreement, in respect of any individual or group and in their interest.

PART III

PROVISIONS RELATING TO BENEFITS

CHAPTER 1

Unemployment allowances

Article 9

Determination of entitlement

1. Periods of insurance completed under the legislation of one Contracting Party shall be taken into account, where necessary, provided that they do not overlap, for the purposes of determining the entitlement to unemployment allowance under the legislation of the other Contracting Party, if the unemployed person has completed his/her periods of insurance in accordance with the legislation of the later Contracting Party directly before becoming unemployed.
2. The period of receiving unemployment allowance shall be shortened by the period of unemployment allowance received in the territory of the other Contracting Party within the last 12 months before the date of registration as unemployed person.

CHAPTER 2

Sickness and maternity

Article 10

Aggregation of insurance periods

The periods of insurance completed in accordance with the legislation of each Contracting Party shall be taken into account, where necessary, for determining the right to benefits, their amount and the period of entitlement, provided that they do not overlap.

Article 11

Benefits

1. Sickness and maternity benefits shall be determined and paid by the competent institution of the Contracting Party to whose legislation the insured person was subject at the moment of acquisition of the right to these benefits, even if the insured person has the place of stay in the territory of the other Contracting Party.

2. Sickness and maternity benefits shall be paid directly to the person entitled by the competent institution, in accordance with Article 28 of this Agreement.

CHAPTER 3

Old-age, disability and survivors' pensions

Article 12

Aggregation of insurance periods

1. When the legislation of one Contracting Party makes the acquisition, retention or recovery of the right to a pension conditional upon the completion of a certain period of insurance, the competent institution of that Contracting Party shall take into account, where necessary, periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting Party as if they were periods of insurance completed under the legislation applied by that institution, provided that those periods do not overlap.
2. When the legislation of one Contracting Party makes the acquisition of the right to a pension conditional upon the completion of certain periods of insurance in a profession subject to insurance under a special scheme, or in a specific employment, the periods of insurance completed in that profession or employment under the legislation of the other Contracting Party shall be taken into account when determining the right to a pension.
3. When taking into account the aggregation of the periods referred to in paragraph 1, the insured person does not acquire the right to a pension, the competent institution of the Contracting Party shall take into account the period of insurance completed in a third country with which both Contracting Parties are bound by an international agreement providing for the aggregation of insurance periods.

Article 13

Periods of insurance shorter than 12 months

1. When the periods of insurance completed under the legislation of one Contracting Party are shorter than 12 months and under the legislation of that Contracting Party the person concerned does not acquire the right to a pension, the competent institution of that Contracting Party shall not grant a pension.
2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, periods of insurance shorter than 12 months completed under the legislation of each Contracting Party shall be taken into account by the competent institution of that Contracting Party where the right to a pension arises after the aggregation of these periods.

Article 14

Assimilation of facts and events

Facts and events affecting the acquisition, suspension or amount of a pension, which have occurred in the territory of one Contracting Party shall be taken into account as if they had occurred in the territory of the other Contracting Party.

Article 15
Pensions without aggregation of insurance periods

When a person fulfils the conditions necessary to acquire the right to a pension under the legislation of a Contracting Party without taking into account the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting Party, the competent institution of the first Contracting Party shall determine the right to a pension and calculate its amount solely on the basis of the periods of insurance completed under the legislation which it applies.

Article 16
Pensions with aggregation of insurance periods

1. When in accordance with the legislation of one of the Contracting Parties, the right to a pension is established only after application of the provisions of Article 12 of this Agreement, the competent institution of that Contracting Party shall determine the pension in the following way:
 - 1) it shall calculate the theoretical amount of the pension to which the beneficiary would be entitled to, as if all the periods of insurance had been completed under the legislation it applies;
 - 2) on the basis of the theoretical amount referred to in subparagraph 1, it determines the actual amount of the pension on the basis of the ratio of the periods of insurance completed under the legislation it applies to the sum of all the periods of insurance completed.
 - 3) if the duration of the insurance periods aggregated under Article 12 of this Agreement exceeds the maximum insurance period necessary for the benefit of a full pension under the legislation applied, that institution shall determine the amount of the benefit as a proportion of the insurance periods completed under this legislation in relation to the maximum insurance period for a full pension under the legislation of this Contracting Party.
2. In determining the assessment base for pension, the competent institution of each Contracting Party shall take into account only the remuneration received under the legislation applied by that institution and the contributions collected under that legislation.

CHAPTER 4
Accidents at work and occupational diseases

Article 17
Entitlement to benefits

1. Entitlement to benefits in respect of accidents at work or occupational diseases shall be determined in accordance with the legislation of the Contracting Party to which the insured person was subject at the date the accident at work occurred or during the performance of the work as a result of which his occupational disease was caused.

2. If the work causing an occupational disease was carried out in both Contracting Parties, benefits in respect of that disease shall be granted only in accordance with the legislation of that Contracting Party where the work was last carried out. If no entitlement to benefits arises under that legislation, this entitlement shall be determined in accordance with the legislation of the other Contracting Party.
3. When the granting of benefits in respect of an occupational disease under the legislation of one Contracting Party is subject to the condition that the occupational disease was first diagnosed in the territory of that Contracting Party, this condition shall be deemed to be fulfilled if the disease was first diagnosed in the territory of the other Contracting Party.
4. When the granting of benefits in respect of an occupational disease under the legislation of one Contracting Party is conditional upon a certain period of performance of the work which caused the occupational disease, the competent institution of that Contracting Party shall also take into account the period of performance of the same type of work under the legislation of the other Contracting Party.
5. Articles 10 and 11 of this Agreement shall apply accordingly to the benefits in the event of temporary incapacity for work due to an accident at work or an occupational disease.

Article 18

Aggravation of an occupational disease

1. When the right to benefit in respect of an occupational disease has arisen under the legislation of one Contracting Party, the competent institution of that Contracting Party shall be responsible for the payment of the benefit in respect of the aggravation of the occupational disease, even if the aggravation occurred at the time when the insured person became subject to the legislation of the other Contracting Party, if he did not perform work there which would have exposed him to an occupational disease.
2. In the event of an aggravation of an occupational disease of a person who receives benefits in respect of an occupational disease under the legislation of one Contracting Party, while he is engaged in work liable to cause an occupational disease in the territory of the other Contracting Party:
 - 1) the competent institution of the first Contracting Party shall continue to pay the granted benefit, without taking into account the aggravation of the occupational disease;
 - 2) the competent institution of the later Contracting Party, to whose legislation the insured person was subject while engaged in work liable to cause an aggravation of the occupational disease, shall grant a benefit in an amount equal to the difference between the amount of benefit to which the insured person is entitled after the aggravation of the occupational disease and the amount of benefit to which he would have been entitled before the

aggravation of the occupational disease, under the legislation applied by the competent institution of that Contracting Party.

CHAPTER 5

Death grants

Article 19

Determination of entitlement

1. Entitlement to a death grant shall be determined by the competent institution of the Contracting Party whose legislation applies to the employed, self-employed person or pensioner at the time of his/her death.
2. When as a result of the death of a person receiving pension under the legislation of each Contracting Party, the right for the death grant is established under the legislation of each Contracting Party, the death grant shall be granted by the competent institution of the Contracting Party in whose territory the pensioner had the place of residence at the date of his/her death.
3. When the pensioner referred to in paragraph 2 had not the place of residence in the territory of either Contracting Party at the date of his/her death, entitlement to a death grant shall be determined by the competent institution of the Contracting Party in whose territory the last periods of insurance were completed.
4. The provisions of paragraphs 1–3 shall apply accordingly to the persons specified in Article 3 paragraph 2 of this Agreement.

PART IV

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 20

Competences of the competent authorities

For the purpose of implementing this Agreement, the competent authorities shall:

- 1) conclude administrative arrangement which define the procedures necessary for the implementation of this Agreement,
- 2) designate liaison bodies and competent institutions to facilitate and expedite the implementation of this Agreement,
- 3) exchange information on legislative changes which may have an impact on the implementation of this Agreement.

Article 21

Administrative and legal assistance

1. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of both Contracting Parties shall provide each other with mutual assistance in the implementation of the provisions of this Agreement. The assistance shall be free

of charge, unless the competent authorities decide that certain costs of assistance shall be reimbursed.

2. Certificates or documents issued by the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of one Contracting Party shall be accepted by the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the other Contracting Party.
3. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the Contracting Parties may contact each other directly, as well as any interested person or his legal representative.

Article 22

Protection of personal data

1. Any information which enables the identification of a natural person shall constitute personal data. Personal data shall be subject to protection by the legal provisions of each Contracting Party.
2. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of each Contracting Party may exchange personal data necessary for the implementation of this Agreement.
3. Personal data transferred to the competent authority, liaison body and competent institution of one Contracting Party shall be used exclusively for the purpose of implementing this Agreement.
4. A Contracting Party may use personal data for purposes other than those specified in paragraph 3, with or without the consent of the person concerned, where the use of the data is in the overriding interest of the person concerned.
5. Personal data transferred in connection with the implementation of this Agreement to a competent authority, liaison body and competent institution of one Contracting Party may be transferred to another institution of that Contracting Party solely for the purpose of implementing this Agreement.
6. The transfer of personal data pursuant to paragraph 5 may take place with the consent of the person concerned or without his consent, solely in the case of use of the data in the clear interest of the person concerned.
7. The competent authorities, liaison bodies, competent institutions and other institutions of each Contracting Party shall ensure, during the transfer of personal data specified in paragraph 2 and during their processing, the implementation of measures to ensure the protection of such data against unauthorised interference, alteration and transfer.
8. For the implementation of paragraph 7, the Contracting Parties agree that the competent authorities, liaison bodies, competent institutions and other institutions of each Contracting Party which have received personal data shall be obliged to:

- 1) implement appropriate technical and organizational measures to ensure a level of security appropriate to the risk of infringements of the rights and freedoms of persons of varying probability and severity, in particular as a result of a specific or unlawful damage, loss, modification, unauthorized disclosure of or access to data transmitted, stored or otherwise processed;
 - 2) ensure that all persons acting under the authorization of the competent authority, liaison body, competent institution and other institutions of each Contracting Party who have access to personal data, shall process the data solely on the basis of an order from the competent authority, liaison body, competent institution or other institution.
9. The competent authority, liaison body, competent institution and other institution of a Contracting Party shall be obliged to inform the person whose personal data are processed under this Agreement of:
- 1) the competent institution implementing the provisions of this Agreement;
 - 2) the purposes of the processing of personal data and the legal basis for the processing of personal data;
 - 3) the categories of personal data processed;
 - 4) the institutions to which the personal data will be transferred for the purpose of implementing the provisions of this Agreement;
 - 5) the period during which the personal data will be stored;
 - 6) the right to request access to personal data, correction, erasure or restriction of data processing or objection to the processing of personal data;
 - 7) the right to withdraw consent to data processing;
 - 8) the right to appeal to a competent independent administrative authority or a court of the Contracting Party in the event of a violation of rights relating to the processing of personal data.
10. The competent authority, liaison body, competent institution and other institution of a Contracting Party to which personal data specified in paragraph 3 have been transferred shall take the necessary measures to keep the data up-to-date, complete and accurate for the purposes for which they were collected. When necessary, the data shall be corrected and data collected or stored in a manner contrary to the legal provisions in force shall be destroyed. Upon request of the Contracting Party which has transferred the personal data, data the transfer of which is prohibited by the legal provisions of that Contracting Party shall also be destroyed.
11. Personal data received by a Contracting Party in connection with the implementation of this Agreement shall be destroyed upon the achievement of the purposes for which they were collected or used. The competent authorities, liaison bodies, competent institutions and other institutions of each Contracting Party shall implement secure measures enabling the complete destruction of the data and guaranteeing the protection of the personal data intended to be destroyed.
12. Upon request submitted to a competent authority, liaison body and competent institution of a Contracting Party, the person concerned shall have the right to be informed of the transfer of personal data specified in paragraph 3 and their use for purposes other than those provided for in the implementation of this Agreement. The person concerned may also be granted access to his or her

personal data and request correction, deletion, restriction of processing or objection to the processing of personal data.

13. The competent authorities of the Contracting Parties or the institutions authorised by them shall inform each other of any changes in the legal provisions relating to the protection of personal data, if these changes affect the implementation of this Agreement.
14. The Contracting Parties shall be obliged to inform each other of a breach of the protection of personal data transferred under this Agreement, if this may result in a high risk of infringement of the rights and freedoms of persons whose data are processed.
15. The Contracting Parties shall be obliged to take all possible measures in order to prevent the consequences of the breach specified in paragraph 14 and to ensure the exercise of the rights of persons whose personal data are transferred.
16. Persons whose personal data are processed under this Agreement have the right to appeal to an independent administrative authority or a court of a Contracting Party if they consider that their personal data transferred under this Agreement are being processed or have been processed incorrectly or that their rights relating to the processing of personal data have been violated.
17. The provisions of paragraph 3 and the following paragraphs shall apply to the extent necessary to other protected data obtained in the course of the implementation of this Agreement or in connection with this Agreement.

Article 23

Exemption from fees and authentication

1. When the legislation of one Contracting Party provides that a claim, certificate or document is not subject to or is wholly or partially exempt from fees, this exemption shall apply to the same extent to any claim, certificate or document submitted in accordance with the legislation of the other Contracting Party.
2. Documents, certificates and applications of any kind necessary for the implementation of this Agreement shall be exempt from authentication by diplomatic and consular authorities.
3. Copies of documents, certificates and claims certified as originals by the competent authority, liaison body and competent institution of one Contracting Party, shall be accepted and considered as originals by the competent authority, liaison body and competent institution of the other Contracting Party.

Article 24

Submission of documents

1. Claims, appeals against decisions and declarations submitted to the competent authority, liaison body or competent institution of one Contracting Party shall be

deemed to have been submitted on the same date to the competent authority, liaison body or competent institution of the other Contracting Party.

2. A claim for benefit under the legislation of one Contracting Party shall be deemed to be a claim for the corresponding benefit under the legislation of the other Contracting Party, unless the claimant requests the granting of the right to benefit in accordance with the legislation of only one Contracting Party.

Article 25

Electronic transmission

1. Information and documents may be transmitted between competent institutions or liaison bodies by electronic means. In such a case, they shall be considered equivalent to paper information and documents.
2. Information and documents transmitted electronically shall constitute evidence in social security procedures carried out within the material scope of this Agreement.
3. Electronic exchange of information concerns the exchange in individual cases, as well as the mass exchange of information relating to more than one person covered by the scope of this Agreement. In such cases, the electronic exchange of information shall be regulated by a separate technical arrangement concluded between the competent institutions or liaison bodies of the Contracting Parties.

Article 26

Determination of disability for work

1. The competent institution of each Contracting Party shall assess disability for work in accordance with the legislation it applies.
2. The competent institution of one Contracting Party shall make available free of charge to the competent institution of the other Contracting Party any medical information and documentation in its possession relating to the disability for work of the claimant or beneficiary.
3. Additional medical examinations for the purpose of applying the legislation of only one Contracting Party concerning persons residing or staying in the territory of the other Contracting Party shall be carried out by the competent institution of the place of residence or stay, at the request and at the expense of the competent institution of the Contracting Party requesting these examinations.

Article 27

Language used

1. For the purpose of implementing this Agreement, the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the Contracting Parties shall use the official language of each Contracting Party or the English language.

2. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of one Contracting Party shall not refuse claims, appeals against decisions or other documents sent to them on the grounds that the documents are drawn up in the official language of the other Contracting Party.

Article 28 **Payment of benefits**

The competent institutions of each Contracting Party shall pay cash benefits under this Agreement directly to the entitled person who has the place of residence in the territory of the other Contracting Party, in the official currency of its State or in another freely convertible currency.

Article 29 **Settlement of Disputes**

Any dispute arising between the Contracting Parties concerning the implementation and interpretation of this Agreement shall be settled jointly by the competent authorities of the Contracting Parties through consultation and negotiation.

PART V **TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS**

Article 30 **Transitional provisions**

1. This Agreement shall not establish any right to the payment of benefits for the period prior to the date of its entry into force.
2. Periods of insurance completed in accordance with the legislation of the Contracting Parties prior to the date of entry into force of this Agreement shall be taken into account when determining the right to benefits under this Agreement.
3. Subject to paragraph 1, this Agreement shall also apply to insurance events which occurred prior to the date of its entry into force, unless the obligations arising from these events have been settled earlier.
4. In cases when Article 7 paragraphs 1 and 2 of this Agreement apply to persons who pursue their employment or self-employment in the territory of a Contracting Party before the date of entry into force of this Agreement, the periods of employment or self-employment referred to in that Article, shall be deemed to have commenced on the date of entry into force of this Agreement.

Article 31
Duration and termination

1. This Agreement is concluded for an unlimited period of time. Either Contracting Party may terminate this Agreement by giving written notice not later than six months before the end of a calendar year. In such a case, this Agreement shall cease to be binding at the end of the year.
2. In the event of termination of this Agreement all rights acquired under its provisions shall be maintained.
3. Claims submitted before the date on which this Agreement ceases to be binding shall be considered in accordance with the provisions of this Agreement.

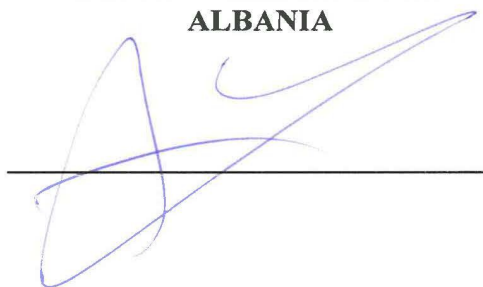
Article 32
Entry into force of the Agreement

This Agreement shall enter into force on the first day of the sixth month following the date of receipt of the later notification by which the Contracting Parties notify each other of the completion of their internal procedures required for the entry into force of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

SIGNED at on in the year, in duplicate, each in the Albanian, Polish and English languages, all texts being equally authentic. In the event of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE REPUBLIC OF
ALBANIA**

A blue ink signature is written over a horizontal line.

**FOR THE REPUBLIC OF
POLAND**

A blue ink signature is written over a horizontal line.